

Ola Lönnqvist (text och foto)

Gravstenen i Rådhuset

Säkerligen tillhör du dem som intagit lunch eller annan måltid i restaurang La Uva i det så kallade Blomqvistska huset bredvid Rådhuset i Söderköping. Kanske du också tillhör dem som suttit i den lilla vackra parken, på uteserveringen, vid Storån, snett bakom Rådhuset. Det gjorde jag en tidig sommardag 2005. Av en slump så kastade jag mina ögon på Rådhuset och märkte, vad väl du också märkt, att hörnstenen mot serveringen var märkbart räfflad. Vid närmare titt så visade det sig att den var full med text, ja att det är en gravsten.

Texten sitter upp och ned och delar av texten, i stenens ytterkanter, är bortnött eller har blivit förstörd när stenen återanvänts som byggnadssten. Men tillräckligt mycket är helt läsbart.

Även i de andra hörnen av Rådhuset sitter liknande stenar, men om de har text så är den vänd inåt och sålunda inte läsbar.

Texten lyder:

HER UNDER HW.....AR
SALIG NILS SWENSSON
..... GARE HER I STADEN SOM
.....SOMNADE Ao 1677 TIL=
=LIKA MED SIN K HUSTRU
H MARI LARSDOTTER
SOM BLEF FÖD Ao 1622 AF=
=SOMNADE DEN 18 MAI Ao
.....6 GUD FÖRLÄNE DEM
OCH OS ALLA EN HRÖGE E.....
UPPSTÅNDELSE AMEN

Om man fyller i det saknade så bör det bli:

HER UNDER HWILAR
SALIG NILS SWENSSON
BORGARE HER I STADEN SOM
AFSOMNADE Ao (Anno) 1677 TIL=
=LIKA MED SIN K(ära) HUSTRU
H(ustrun) MARI LARSDOTTER
SOM BLEF FÖD Ao (Anno)1622 AF=
=SOMNADE DEN 18 MAI Ao (Anno)
..... 6 (går tyvärr inte att exakt tyda) GUD FÖRLÄNE DEM
OCH OS ALLA EN HRÖGE (felstavat)EVIG

UPPSTÅNDELSE AMEN

Här borde ju finnas tillräckligt med fakta för att man skulle kunna få ytterligare kunskap om borgaren Nils Swenson (död 1677) och hans hustru Mari Larsdotter (född 1622 och död 18/5 1....6).

Det första det faller sig naturligt att studera är givetvis död- och begravningsböckerna för Söderköping. Ja, jag utgår ifrån att det handlar om Söderköpingsbor. Kyrkböckerna finns bevarade för de aktuella åren. Kvaliteten på dem är dock sådan, på mikrofilen, att texten är mycket svårläst. Dock, ingen Nils avled aktuellt år.

slutet av år 1677 gör prästen ett hembesök hos Nils Swenssons hustru och den 5/2 påföljande år, dvs 1678, avlider Nils Swenssons

Foto, rättvänt, av hörnstenen.

hustru. Men det var ju enligt stenen Nils själv som avled 1677, inte hans hustru, och inte 1678. Det bör sålunda ha funnits minst 2 Nils Swensson i staden 1677, en som avled trots att jag inte hittar honom och en vars hustru avled följande år.

Nästa försök gör jag med Husförhörslängderna. De är bevarade i form av förteckningar över församlingsmedlemmar och som bänklängder, platser i kyrkan, för år 1662, 1663, 1665 m fl år. Nåja, inget på stenen säger att Nils och hans hustru var bosatta i staden dessa år, men kanske något dyker upp av intresse.

Jo då. Det finns en Nils Swänsson bosatt i Hagaquarteret 1662 och i Hospitalsqvarteret de övriga två åren. 1665 anges hans hustru vid namn, hon hette Mari. Efternamn anges dock ej. Men intressant att hustrun heter just Mari.

Död- och begravningsböckerna för årtal som slutar på siffran sex, 1656, 1666, 1676, 1686, 1696, 1706 studeras med avseende på Mari Larsdotter. Ingen Mari Larsdotter och ingen icke namngiven hustru till Nils Swänsson anges avliden. För säkerhets skull studerar jag motsvarande år för Drothems församling och även för S:t Olai i Norrköping.

Slutligen går jag igenom kyrkans räkenskapsböcker med förhoppningen att hitta uppgifter om testamenterade pengar eller betalning för ringpengar i samband med någons död. Tyvärr ger detta inget resultat heller.

Internet på Stinsen kunde inte bistå med mera. Återstår att på Landsarkivet i Vadstena ta del av mantalslängder och av rådhusrättens handlingar. I slutet av sommaren 2005 drar jag därför dit.

Jag valde där att studera olika former av uppbördslängder, boskapslängder, öreslängder, inkvarteringslängder, mantalslängder och andra skattelängder. I dessa finner jag namnet Nils Swänsson, inte bara en gång utan precis som ovan antytts två gånger. Båda dessa bosatta i Spetalkvarteret (Hospitalskvarteret) enligt följande:

I Mantalslängderna 1650, 1668, 1673, 1679 – anges EN Nils Swänsson. 1673 tycks det stå om honom ”äldar”.

I andra längder för 1653, 1655, 1661, 1662, 1666, 1667 anges EN Nils Swänsson.

1668 och 1669 anges TVÅ.

1670 anges EN.

1671 anges EN vid ett tillfälle och TVÅ vid ett annat. Detsamma gäller 1672.

Under 1673 och en del av 1674 anges TVÅ, vid ett tillfälle 1674 anges EN.
Under 1675 anges TVÅ.

Under tiden 1677 19/3 - 1680 15/4 anges bara EN Nils Swänsson i Spetalkvarteret.

1680 10/7 och 1681 5/12 verkar det som det finns en uppgift om Nils Swänssons barn i såväl Hagakvarteret som i Spetalkvarteret (men den är svårtydd)

1680 21/4 och 1681 6/2 tycks det stå Nils Swänssons enka i Spetalkvarteret.

Sammanfattar man detta så tycks det ju variera väldigt mellan en och två personer med samma namn i samma kvarter. Huruvida man flyttat ut och in vet vi inte och likaså vet vi inte hur beskattningen exakt gått till. Dock, tycker jag är viktigt att notera, från och med 1677 anges bara EN Nils Swänsson. Efter ett par år försvinner hans namn och ersätts med uppgift om barnen och hans enka. Det är inte ovanligt att en skattskyldig mansperson nämnes i längderna ett eller ett par år efter sin död (man skulle kunna kalla det dödsbo om man vill). Så att det är en Nils Swänsson som avlidit omkring 1677 tycks också framgå av uppbördslängderna.

Men närmare än så kommer jag inte efter totalt ca 2-3 timmars forskningsarbete. Kanske att du kan hjälpa mig att finna ut mer om Nils Swänsson och hans hustru Mari Larsdotter!